

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 1126
Tarih : 15.02.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Cizre'de "vahşet bodrumları"ndan çıkan cenazelerin otopsilerinin bilimsel ve adli tıp uzmanlığına göre yapılıp yapılmadığının incelenmesi, ailelerin ve avukatların iddialarının araştırılması, Minnesota Protokolü'nün ihlal edilmesi durumunun incelenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Çağlar DEMİREL

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Cizre’de günlerdir devam eden sokağa çıkma yasağının olduğu süreçte, ilki 23 Ocak 2016 tarihinde gündeme gelen kamuoyunun “vahşet bodrumları” diye adlandırdığı olaylarda 150’den fazla insanın yaşamını yitirdiği bilinmektedir. Türkiye’nin toplumsal hafızasına bir facia olarak kazınan bu olaylar sonucunda cenazelerin yandığı ve tanınmaz hale geldiği yine edinilen bilgiler arasındadır. Cenazelerin birçoğu otopsi işlemlerinin gerçekleştirilmesi için Antep, Urfa, Mardin ve Silopi’ye gönderilmiştir. Fakat Silopi, Siverek, Cizre, Şırnak, Urfa, Antep ve Mardin’e gönderilen onlarca cenazenin teşhisinde, otopsisinde ve ailelerin cenazeleri alma sürecinde ciddi sorunlar yaşandığı ifade edilmektedir. Adli Tıp Kurumlarına getirilen cenazelerin bazılarının halen kimlik tespiti yapılmadığı ya da kimlikleri tespit edilmiş olanların halen ailelerine teslim edilmediği aktarılan bilgiler arasındadır.

Hayatını kaybeden kişinin otopsi işlemleri başlatılmadan evvel yakınlarına teşhis işlemlerinin yaptırılması yasal bir zorunluluk olmasına karşın; hayatını kaybeden kişilerin yakınları ve avukatlar cenazelerin tespit edilmesine yönelik olanakların Adli Tıp Kurumları tarafından sağlanmadığını ve teşhis işlemlerinin engellendiğini aktarmışlardır. Bunun yanı sıra cenazelerin morglarda değil dışarıda bekletildiği ve cenazelerin çürütülmeye bırakıldığı da sıklıkla ifade edilmektedir.

İddialara göre cenazelerin otopsisi esnasında da türlü usulsüzlükler meydana gelmiş ve uzman, avukat ya da doktorların otopsilere girmelerine izin verilmemiştir. Baş gösteren durumları savcılara iletmek isteyen HDP milletvekillerinin ısrarlarına rağmen savcılar hem görüşme taleplerini hem de ilgili talebi içeren dilekçeleri reddetmişlerdir.

Otopsilerle ilgili yaşanan bu sorunlarla birlikte cenazelerin ailelere teslim edilmesi ile sonradan defin işlemlerinin aileler ve halk tarafından yapılması yönünde de ciddi engeller oluşturulmuş durumdadır. Geçtiğimiz haftalarda yürürlüğe giren Adli Tıp yönetmeliğiyle cenazelerin Belediyeler haricinde mülki amirin inisiyatifıyla de gömülebilmesinin yolu açılmıştı. Ancak bu yönetmeliğin hem gömülme hakkını hem de ailelerin cenazesini sahiplenerek alabilmelerini engelleyen yönde bir uygulamaya hizmet ettiği görülmektedir.

İnsan hakları ihlalleri ve işkence sonucu meydana gelen ölümlerde otopsi sırasında uyulması gereken kuralları ayrıntılı bir şekilde açıklayan Minnesota Protokolü ya da bir diğer adıyla ‘BM

Hukuk Dışı, Keyfi ve Yargısız İnfazların Önlenmesine ve Soruşturulmasına İlişkin El Kılavuzu'na göre her şüpheli ölüm için bir soruşturma açılması ve bağımsız bir komisyon tarafından yürütülecek bu soruşturmanın aynı zamanda yeterli bir otopsiyi de içermesi gerekmektedir. Otopsiyi uzman kişilerin yürütmesi, otopsiye bağımsız hukukçuların da refakat edebilmesi ve otopsi raporu dahil soruşturma sonuçlarının kamuoyuna sunulması şartları Minnesota Protokolü ile hayata geçmiş olup Türkiye Cumhuriyeti 2011 yılında bu protokolü uygulamaya koyacağına dair imzasını atarak protokolün uygulanması talimatını vermiştir. Ancak Cizre'deki bodrumlardan çıkarılarak farklı şehirlere nakledilen cenazelerin otopsilerinde yaşananlar bu protokolün ihlal edildiği yönünde bir izlenim bırakmaktadır. Cizre'de "vahşet bodrumları"ndan çıkan cenazelerin otopsilerinin bilimsel ve adli tıp uzmanlığına göre yapılıp yapılmadığının incelenmesi, ailelerin ve avukatların iddialarının araştırılması, Minnesota Protokolü'nü ihlal edebilecek yöndeki uygulamaların açığa çıkarılması için bir araştırma komisyonu kurulmasını önermekteyiz.